

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Олена БАЛЕЦЬКА

«30» серпня/2024 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Дубівського ліцею Дубівської сільської ради
Ковельського району Волинської області
на 2024/2025 н.р.**

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради

протокол від 30.08.2024 р. № 1

ЗМІСТ

Загальні положення	3
Застосовування педагогічних технологій.....	9
Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.....	11
Структура навчального року.....	12
Особливості організації освітнього процесу	14
Показники реалізації освітньої програми.....	17
Управління програмою	19
Освітня програма для 1-4 класів.....	20
Освітня програма для 5-7 класів.....	31
Освітня програма для 8-9 класів.....	45
Освітня програма для 10-11 класів	58

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дубівський ліцей Дубівської сільської ради Ковельського району Волинської області здійснює свою діяльність на підставі ст.53 Конституції України, Закону України «Про освіту», на виконання статей 15,16 Закону України «Про повну загальну середню освіту»; забезпечує одержання учнями повної загальної середньої освіти на рівні Державних стандартів та з урахуванням вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, Статуту Дубівського ліцею. Мова навчання – українська.

Освітня програма Дубівського ліцею розроблена на виконання Закону України «Про освіту» на основі:

- **для 1-2 класів:**

Державного стандарту початкової освіти (2018),

Типової освітньої програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272) (програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я.);

- **для 3-4 класів:**

Державного стандарту початкової освіти (2018),

Типової освітньої програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273) (програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я.);

- **для 5-7 класів:**

Державного стандарту базової середньої освіти (2020),

Типових освітніх програм (наказ МОН від 19.02.2021 № 235);

- **для 8-9 класів:**

Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ МОН від 20.04.2018 р. № 405);

- **для 10-11 класів:**

Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», затвердженої наказом МОН від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464)

Освітня програма Дубівського ліцею окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма Дубівського ліцею визначає загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчального плану в додатках. Очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатках; зміст

навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному вебсайті МОН України .

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані Дубівського ліцею (далі – навчальний план).

Навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру I-III рівнів освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Варіативну складову навчального плану закладу освіти визначено самостійно, схвалено педагогічною радою 30.08.2024, протокол № 1, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображено в навчальних планах закладу освіти.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Освітня програма Дубівського ліцею передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Ключові компетентності	Компоненти
Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих

	<p>іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;</p> <p>здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність;</p>

	<p>доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення</p>

	<p>впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються засобами усіх предметів.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища</p>

	і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднено на веб-сайті закладу освіти. На основі освітньої програми закладом освіти складено Робочий навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу в додатках.

ЗАСТОСОВУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюється у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями. Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи. Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проєкти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше. Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні блоги є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних вебресурсів відповідно до вимог ІК компетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми: рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять, моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей); проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах та конкурсах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проєктів та участі в роботі МАН; аналізу результатів ДПА та участі учнів у НМТ.

ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Для виконання освітніх програм школи на 2024/2025 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; інтегрованих курсів, курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти – «модель» випускника.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Відповідно до статті 15 (розділ XII) Закону України «Про освіту» структура навчального року, тривалість навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу передбаченого програмою. 2024/2025 навчальний рік розпочинається 2 вересня 2024 року та закінчується не пізніше 1 липня 2024 року.

Структура навчального року:

I семестр – з 02.09.2024 по 20.12.2024;

II семестр – з 13.01.2025 по 30.05.2025.

Впродовж навчального року проводяться канікули:

зимові канікули – з 23.12.2024 по 12.01.2025;

весняні канікули – з 22.03.2025 по 30.03.2025.

Заклад освіти працює в режимі п'яти робочих днів та двох вихідних – субота, неділя. Відповідно до санітарних норм, рішення педагогічної ради навчальні заняття в Дубівському ліцеї проводяться у дві зміни, у Бахівській гімназії – філії Дубівського ліцею – в одну зміну, регламентуються розкладом уроків, затвердженим директором школи та встановлюється наступний режим освітнього процесу:

у Дубівському ліцеї:

I зміна (1 – 4 класи) – уроки по 35 хвилин

1-й урок 8:00 – 8:35

2-й урок 8:40 – 9:15

3-й урок 9:20 – 9:55

Велика перерва – 20 хв

4-й урок 10:15 – 10:50

5-й урок 10:55 – 11:30

II підзміна – уроки по 40 хвилин

(5-А, 6-А, 7-А, 8-Б, 9-Б класи – довіз з сіл: Красноволя, Гредьки, Городище)

1-й урок 10:55 – 11:35

2-й урок 11:40 – 12:20

3-й урок 12:25 – 13:05

Велика перерва – 20 хв

4-й урок 13:25 – 14:05

5-й урок 14:10 – 14:50

6-й урок 14:55 – 15:35

III зміна (5-11 класи) – уроки по 40 хвилин

(5-Б, 6-Б, 7-Б, 8-А, 9-А, 10, 11 класи)

1-й урок 11:40 – 12:20

2-й урок 12:25 – 13:05

Велика перерва – 20 хв

3-й урок 13:25 – 14:05

4-й урок 14:10 – 14:50

5-й урок 14:55 – 15:35

6-й урок 15:40 – 16:20

у Бахівській гімназії – філії Дубівського ліцею:

1 клас – уроки по 35 хвилин	
2-4 класи – уроки по 40 хвилин	
5- 9 класи – уроки по 45 хвилин	
1-й урок	8:30 – 9:15
2-й урок	9:25 – 10:10
3-й урок	10:10 – 10:55
Велика перерва – 30 хв	
4-й урок	11:25 – 12:10
5-й урок	12:20 – 13:05
6-й урок	13:15 – 14:00
7-й урок	14:10 – 14:55
8-й урок	15:05 – 15:50

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» – 30 травня 2025 року. Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА, НМТ). Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни їх проведення визначаються навчальним закладом. Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – остання декада травня 2024 року; для 9-х класів – календарний тиждень після закінчення навчального року.

Рішення про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій приймає педагогічна рада школи.

При складанні робочого навчального плану на 2024/2025 навчальний рік будуть деталізовані окремі розділи освітньої програми.

У закладі створюється група подовженого дня для учнів 1-4 класів відповідно до Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 25.06.2018 № 677.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Актуальними для нової української школи є такі ідеї:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у освітньому процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення освітнього середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного врядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Організація інклюзивної та індивідуальної форм навчання

Для учнів з особливими освітніми потребами у школі забезпечується індивідуальна та інклюзивна форми навчання.

Інклюзивне навчання є способом організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами в закладі, яке організовується за інституційною формою здобуття освіти та передбачає включення дитини з особливими освітніми потребами до освітнього процесу спільно з іншими учнями класу.

Інклюзивний клас – це клас у закладі загальної середньої освіти, в якому серед інших учнів навчаються одна, дві або три дитини з особливими освітніми потребами. При цьому особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу для таких дітей забезпечується шляхом створення для кожного учня індивідуальної програми розвитку, адаптації або модифікації навчального матеріалу, асистентом вчителя, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, забезпечення учня спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку.

Організація такого навчання з наданням психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 №957 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №483 від 26.04.2022).

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про освіту» інклюзивні або спеціальні класи утворюються в обов'язковому порядку на підставі заяви батьків дитини з особливими

освітніми потребами, до якої обов'язково додається висновок інклюзивно-ресурсного центру та, за потреби, інші документи, визначені Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН від 16.04.2018 №367, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.05.2018 за №564/32016).

Порядком організації інклюзивного навчання визначено, за якими освітніми програмами, підручниками, методичними підходами організовується навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі, надані рекомендації щодо складання розкладу уроків для дітей з особливими освітніми потребами.

Індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма розробляються відповідно до особливостей інтелектуального розвитку учня.

Безпосередня організація інклюзивного навчання у закладі здійснюється командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами закладу. Основні принципи, завдання та функції, а також порядок організації діяльності команди супроводу визначені у Примірному положенні про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, затвердженим наказом МОН від 08.06.2018 № 609.

Індивідуальна форма здобуття освіти (педагогічний патронаж) організовується, зокрема, для осіб з особливими освітніми потребами, які, відповідно до висновку лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я, за станом здоров'я не можуть здобувати освіти за денною формою.

Кількість навчальних годин для організації індивідуальної форми здобуття освіти (педагогічний патронаж) визначається відповідно до кількості предметів інваріантної частини навчального плану за умови виконання вимог Державних стандартів загальної середньої освіти і становить:

- 1-4 класи – 10 годин на тиждень на здобувача освіти;
- 10-11 класи – 16 годин на тиждень на здобувача освіти.

В закладі може бути організована сімейна (домашня) та екстернатна форма навчання. Вона діє для учнів, чий батьки хочуть і готові самостійно організувати навчання вдома. Проте, учня зараховують до школи та закріплюють за певним класом відповідно до заяви батьків. Вчителі, що працюють в даному класі, відслідковують його навчальний прогрес. Знання учня мають відповідати Державному стандарту. Підсумкове оцінювання здійснюється 4 (2) рази на рік якщо учні навчаються на сімейній формі навчання та 1 раз на рік – на екстернатній формі навчання.

Порядок організації здобуття загальної середньої освіти за індивідуальною формою регламентується Положенням про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти,

затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.02.2021 №160).

Керівник закладу забезпечує реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти шляхом розроблення індивідуальних навчальних планів та індивідуальних програм розвитку (для осіб з особливими освітніми потребами).

ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Одним з сучасних викликів цієї Освітньої програми є впровадження Державного стандарту початкової освіти. Адже ці документи мають новий зміст, спрямований на формування компетентностей в учнів, дотриманням діяльнісного та компетентнісного підходів, реалізацією інтегрованого навчання та формувального оцінювання у початкових класах.

Всі ці параметри потребують особливої уваги як з боку адміністрації школи, так і з боку батьків, які перебувають з нами в партнерських відносинах.

До вимірювання також належать рівень виконання планів та програм, календарно-тематичне планування вчителя, а також професійно-діяльнісні якості педагогічних працівників. Визначаємо критерії, що містять основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування початкової освіти:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково-обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів початкової школи;
- соціально-громадянська компетентність – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних (у тому числі екологічних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні, усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв'язання, навички ефективною та конструктивною участі в цивілізаційному суспільному розвитку, здатність до ефективною командної роботи, вміння попереджувати та розв'язувати конфлікти, досягаючи компромісів;
- загальнокультурна компетентність – здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших;
- мовно-комунікативна компетентність – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальною діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії

(відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій);

- психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню молодших школярів та їхній індивідуалізації;

- підприємницька компетентність – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави;

- інформаційно-цифрова компетентність – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

УПРАВЛІННЯ ПРОГРАМОЮ

Корекція програми здійснюється педагогічною радою школи.

Керівництво реалізації програми здійснюється директором.

Основний розробник: адміністрація ліцею.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
для 1-4 класів
Дубівського ліцею
Дубівської сільської ради Ковельського району Волинської області
та Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею
на 2024/2025 навчальний рік

Освітню програму для 1-4 класів Дубівського ліцею Дубівської сільської ради Ковельського району Волинської області та Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею (далі освітня програма) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», листа МОН України від 22.05.2018 №1/9-332 щодо затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко.

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

**Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі
взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін**

До освітньої програми додано навчальні плани, що пропонують підхід до організації освітнього процесу.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем. Повноцінність початкової освіти реалізується як інваріантною, так і варіативною складовими.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Дубівського ліцею та Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через

структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Учні з особливими освітніми потребами здобувають початкову освіту в закладі загальної середньої освіти за навчальними планами відповідного класу з урахуванням рекомендованих ІРЦ корекційно-розвиткових занять.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладів освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей,
- проведення індивідуальних консультацій,
- проведення групових занять.

Упродовж навчання у початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають рівневому оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.

Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна, у тому числі:

Рідномовна освіта (українська мова та література)

Іншомовна освіта

Математична

Природнича

Технологічна

Інформатична

Соціальна і здоров'язбережувальна

Громадянська та історична

Мистецька

Фізкультурна

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів з обов'язковими результатами навчання першого циклу, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах I циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки Типова освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/ тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні,

мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, а саме:

- здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, висловлювати і захищати власні погляди;
- досліджувати ситуації і виокремлювати проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- усвідомлювати розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснювати роль природничих наук і техніки в житті людини;
- готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, здатності до соціальної комунікації й активності;
- усвідомлювати почуття власної гідності, діяльності з урахуванням власних прав і свобод, поваги до прав і гідності інших осіб, протидію дискримінації та нерівному ставленню до особистості;
- володіти навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності, готовності до здорового способу життя.

Всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Заклад освіти формує власну освітню програму для на основі типової освітньої програми або безпосередньо на основі Державного стандарту початкової освіти.

Освітня програма закладу для початкової освіти, сформована на основі типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його керівник. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на вебсайті закладу освіти.

На основі освітньої програми заклад освіти складає та затверджує навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Освітня програма для 1-4 класів Дубівського ліцею та Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею на 2024/2025 навчальний рік вводиться в дію з 02.09.2024 р.

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
з навчанням українською мовою

Назва освітньої галузі	Класи	Кількість годин на рік				
		1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 кл.	Разом
<i>Інваріантний складник</i>						
Мовно-літературна						
Іншомовна		315	350	350	350	1365
Математична		140	140	175	175	630
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		105	105	105	105	420
Технологічна						
Інформатична		35	70	70	70	245
Мистецька		70	70	70	70	280
Фізкультурна*		105	105	105	105	420
Усього		770	840	840	840	3290
<i>Варіативний складник</i>						
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		35	35	35	35	140
Загальнорічна кількість навчальних годин		805	875	910	910	3500
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		20/700	22/770	23/805	23/805	/3080
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		805	875	910	910	3500

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 1-2 класів Дубівського ліцею,
які працюють за освітньою програмою, розробленою
під керівництвом Савченко О.Я.

Назва освітньої галузі		Кількість годин на рік					
		Класи	1-А клас	1-Б клас	2-А клас	2-Б клас	Разом
<i>Інваріантний складник</i>							
Українська мова та література			7	7	7	7	28
Англійська мова			2	2	3	3	10
Математична			4	4	4	4	12
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)			3	3	3	3	12
Технологічна			1	1	1	1	4
Інформатична					1	1	2
Мистецька	Музичне мистецтво		1	1	1	1	4
	Образотворче мистецтво		1	1	1	1	4
Фізкультурна*			3	3	3	3	12
Усього			22	22	24	24	92
<i>Варіативний складник</i>							
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			(1)1	(1)1	(1)1	(1)1	(4)4
Індивідуальні заняття			1	1	1	1	4
Загальнорічна кількість навчальних годин			23	23	25	25	96
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня			20 (700)	20 (700)	22(770)	22(770)	
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)			805 (23)	805 (23)	875(25)	875(25)	3360(96)
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)			23	23	25	25	3360(96)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 3-4 класів Дубівського ліцею,
які працюють за освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко
О.Я.

Назва освітньої галузі		Кількість годин на тиждень			
		Класи		3 клас	4-А клас
<i>Інваріантний складник</i>					
Мовно-літературна, у тому числі:		10	10	10	30
Українська мова та література		7	7	7	
Іноземна мова		3	3	3	
Математична		5	5	5	15
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3	3	3	9
Технологічна		1	1	1	6
Інформатична		1/1	1	1/1	
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Фізкультура*		3	3	3	9
Усього		25	25	25	75
<i>Варіативний складник</i>					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		(1)1	(1)1	(1)1	(3)3
Індивідуальні заняття		1	1	1	3
Загальнорічна кількість навчальних годин		26	26	27	79
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		23/805	23/805	23/805	
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		27	26	27	80

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 1-2 класів Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею,
які працюють за освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я.

Назва освітньої галузі		Класи		
		1 клас	2 клас	Разом
<i>Інваріантний складник</i>				
Українська мова та література		7	7	14
Англійська мова		2	3	5
Математична		4	4	8
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3	3	6
Технологічна		1	1	2
Інформатична			1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	2
	Образотворче мистецтво	1	1	2
Фізкультурна*		3	3	6
Усього		22	24	46
<i>Варіативний складник</i>				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		(1)0	(1)0	0
Індивідуальні заняття		0	0	0
Загальнорічна кількість навчальних годин		22	24	46
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		20 (700)	22(770)	
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		770 (22)	840(24)	46
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		770 (22)	840(24)	46

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 3-4 класів Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею,
які працюють за освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я.

Назва освітньої галузі		Кількість годин на тиждень			
		Класи	3 клас	4 клас	Разом
<i>Інваріантний складник</i>					
Мовно-літературна, у тому числі:			10	10	20
Українська мова та література			7	7	
Іноземна мова			3	3	
Математична			5	5	10
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)			3	3	6
Технологічна			1	1	4
Інформатична			1	1	
Мистецька	Музичне мистецтво		1	1	2
	Образотворче мистецтво		1	1	2
Фізкультурна*			3	3	6
Усього			25	25	50
<i>Варіативний складник</i>					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			(1) 0	(1) 0	0
Індивідуальні заняття			0	0	0
Загальнорічна кількість навчальних годин			25/875	25/875	25/875
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня			23/805	23/805	
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)			25/875	25/875	50/1750

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
учениці 2 класу (педагогічний патронаж)
Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею

Назва освітньої галузі		Кількість годин на тиждень
<i>Інваріантний складник</i>		
Українська мова та література		4
Англійська мова		1
Математична		2
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		1,5
Технологічна		0,5
Інформатична		
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
Фізкультурна*		0
Усього		10
Корекційно-розвиткові заняття		(проводять фахівці ІРЦ)
Корекція розвитку		2
Розвиток мовлення		2
Лікувальна фізкультура		2

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
для 5-7 класів
Дубівського ліцею
Дубівської сільської ради Ковельського району Волинської області
та Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею
на 2024/2025 навчальний рік

Загальні положення

Освітня програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти, розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», має:

- відповідати структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;
- визначати (в обсязі не меншому ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;
- містити навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми і може передбачати перерозподіл годин (у визначеному обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (крім української мови та фізичної культури) певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими навчальними предметами;

- містити перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, та/або навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обов'язі не меншому, ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами;
- опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Освітні програми закладів загальної середньої освіти, згідно із частиною четвертою статті 7 Закону України «Про освіту», частиною дев'ятою статті 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту», можуть передбачати викладання одного чи декількох навчальних предметів (інтегрованих курсів) поряд із державною мовою англійською чи іншою офіційною мовою Європейського Союзу. При цьому в освітньому процесі можуть використовуватись методи та прийоми двомовної та багатомовної освіти.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Мета діяльності закладу: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини.

Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу закладу:

- створення умов для здобуття якісної освіти в умовах освітнього процесу;
- формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
- сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- оптимізація взаємодії з батьками;
- модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою (5-7 класи) згідно з типовим планом наведено в Таблиці 1.

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас			7 клас		
		Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне	Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне	Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне
Мовно-літературна	На тиждень	11	10	13	11	10	13	10	9	12
	На рік	385	350	455	385	350	455	350	420	350
Математична	На тиждень	5	4	6	5	4	6	5	4	6
	На рік	175	140	210	175	140	210	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3	4	2	5	7,5	7	9
	На рік	70	52,5	105	140	70	262,5	262,5	245	315
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2	2	1,5	3	2	1,5	3
	На рік	35	35	70	70	52,5	105	70	52,5	105
Технологічна	На тиждень	2	1	3	2	1	3	1	1	2
	На рік	70	35	105	70	35	105	35	35	70
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2	2	1	2
	На рік	52,5	35	70	52,5	35	70	70	35	70

Мистецька	На тиждень	2	1	3	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105	70	35	105
Фізична культура	На тиждень	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105	105	105	105
Усього	На тиждень	29			32			34		
	На рік	1015			1120			1190		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2			2			1		
	На рік	70			70			35		
Загальнооріч на кількість навчальних годин, що фінансують ся з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31			34			35		
	На рік	1085			1190			1225		
Гранично допустиме навантажен ня учнів	На тиждень	28			31			32		
	На рік	980			1085			1120		

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-7 класів у Дубівському ліцеї:

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин	Кількість годин	Кількість годин
		5 клас	6 клас	7 клас
Мовно-літературна	На тиждень	11	11	10
	На рік	385	385	350
Математична	На тиждень	5	5	5
	На рік	175	175	175
Природнича	На тиждень	2	4	7,5
	На рік	70	140	262,5
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	1	2	2
	На рік	35	70	70
Технологічна	На тиждень	2	2	1
	На рік	70	70	35
Інформатична	На тиждень	1,5	1,5	2
	На рік	52,5	52,5	70
Мистецька	На тиждень	2	2	2
	На рік	70	70	70
Фізична культура	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Усього	На тиждень	29	32	34
	На рік	1015	1120	1190
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2	2	1
	На рік	70	70	35
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34	35
	На рік	1085	1190	1225
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28	31	32
	На рік	980	1085	1120

**Загальний обсяг навчального навантаження для 5-7 класів
у Бахівській гімназії – філії Дубівського ліцею:**

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин	Кількість годин	Кількість годин
		5 клас	6 клас	7 клас
Мовно-літературна	На тиждень	12	12	11
	На рік	420	420	385
Математична	На тиждень	4	4	4
	На рік	140	140	140
Природнича	На тиждень	2	4	7,5
	На рік	70	140	262,5
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	1+1	2	2,5
	На рік	35+35	70	87,5
Технологічна	На тиждень	2	2	
	На рік	70	70	
Інформатична	На тиждень	1,5	1,5	2
	На рік	52,5	52,5	70
Мистецька	На тиждень	2	2	2
	На рік	70	70	70
Фізична культура	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Усього	На тиждень	29	29	34
	На рік	1015	1015	1190
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2	2	1
	На рік	70	70	35
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34	35
	На рік	1085	1190	1225
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28	31	32
	На рік	980	1085	1120

4. Навчальні плани

Робочий навчальний план для 5-7 класів розроблено за Типовою освітньою програмою для 5-7 класів, затвердженою наказом МОН на основі типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021р.

Навчальні плани містять:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компоненту визначено з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображається у навчальному плані освітньої програми закладу освіти.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, визначено в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

Різниця між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин (*резерв навчальних годин*) перерозподілена закладом освіти на вивчення другої іноземної мови (Бахівська гімназія – філія Дубівського ліцею).

Кількість навчальних годин, визначена у навчальному плані на вивчення *вибіркових освітніх компонентів*, не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь.

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять розподілено, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу загальної середньої освіти не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

**Навчальний план
для 5-6 класів Дубівського ліцею**

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень у класах			
		5-А	5-Б	6-А	6-Б
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	3,5	3,5
Математична	Математика	5	5	5	5
	Алгебра	–	–	–	–
	Геометрія	–	–	–	–
Природнична	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	2
	Біологія	–	–	–	–
	Географія	–	–	2	2
	Фізика	–	–	–	–
	Хімія	–	–	–	–
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1
	Курс «Вчимося жити разом»	0,5	0,5	0,5	0,5
	Підприємництво і фінансова грамотність	–	–	–	–
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	–	–
	Історія України. Всесвітня історія	–	–	2	2
	Історія України	–	–	–	–
	Всесвітня історія	–	–	–	–
	Правознавство	–	–	–	–
Інформатична	Інформатика	1,5/1,5	1,5/1,5	1,5/1,5	1,5/1,5
Технологічна	Технології	2	2	2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26 + 3	26 + 3	29+3	29+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		(2) 2	(2) 2	(2) 2	(2) 2
Основи християнської етики		0,5	0,5	0,5	0,5
Рухливі ігри		1	1	1	1
Веселі нотки		0,5	0,5		
Музичне краєзнавство				0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	31	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28 +3	28 +3	31+3	31+3
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		32,5	32,5	35,5	35,5

**Навчальний план
для 7-х класів Дубівського ліцею**

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Класи	
		7-А	7-Б
Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5
Математична	Математика		
	Алгебра	3	3
	Геометрія	2	2
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	–	–
	Біологія	2,5	2,5
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1,5	1,5
	Курс «Вчимося жити разом»	–	–
	Підприємництво і фінансова грамотність	–	–
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	–	–
	Історія України. Всесвітня історія	–	–
	Історія України+громадянська освіта	1+0,5	1+0,5
	Всесвітня історія	0,5	0,5
	Правознавство	–	–
Інформатична	Інформатика	2/2	2/2
Технологічна	Технології	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		31+3	31+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		(1)1	(1)1
Рухливі ігри		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		32+3	32+3
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		37	37

Навчальний план

для 5-6 класів Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень у класі	
		5 клас	6 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
	Іноземна мова (англійська)	2,5	2,5
	Друга іноземна мова (польська)	2	2
Математична	Математика	4	4
	Алгебра	–	–
	Геометрія	–	–
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Біологія	–	–
	Географія	–	2
	Фізика	–	–
	Хімія	–	–
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
	Курс «Вчимося жити разом»	0,5	0,5
	Підприємництво і фінансова грамотність	–	–
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1+1	–
	Історія України. Всесвітня історія	–	2+0,5
	Історія України	–	–
	Всесвітня історія	–	–
	Правознавство	–	–
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5+1,5
Технологічна	Технології	2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26 + 3	29+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		(2) 1,5	(2) 1
Вступ до історії України та громадянської освіти		1	
Історія України. Всесвітня історія			0,5
Цифрова та медіаграмотність		0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		27,5 + 3	30+3
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		30,5	34,5

Навчальний план

для 7 класу Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень у класі
		7 клас
Мовно-літературна	Українська мова	3
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1,5
	Іноземна мова (англійська)	2,5
	Друга іноземна мова (польська)	2
Математична	Математика	
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	-
	Біологія	2,5
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1,5
	Курс «Вчимося жити разом»	-
	Підприємництво і фінансова грамотність	-
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	-
	Історія України. Всесвітня історія	-
	Історія України + громадянська освіта	1+0,5
	Всесвітня історія	1
	Правознавство	-
Інформатична	Інформатика	2
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		31+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		(1)1
Історія України		0,5
Цифрова та медіаграмотність		0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		32
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		32+3
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		35

5. Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Класи	Модельна навчальна програма (автори)
Мовно-літературна	Українська мова	5-6	Автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук П.В., Попова Т.Д.
		7-9	Автори: Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.
	Українська література	5-6	Автори: Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.
		7-9	Автори: Таміла Яценко, Василь Пахаренко, Олеся Слижук, Ірина Тригуб
	Зарубіжна література	5-9	Автори: Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
	Іноземна мова (англійська)	5-9	Автори: Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.
Друга іноземна мова (польська)	5-9	Автори: Редько В.Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун С. Л.	
Математична	Математика	5-6	Автори: Бурда М.І., Васильєва Д.В.
	Алгебра	7-9	Автори: Бурда М.І., Тарасенкова Н.А., Васильєва Д.В.
	Геометрія	7-9	Автори: Бурда М.І., Тарасенкова Н.А., Васильєва Д.В.
Природничі	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	5-6	Автори: Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
	Географія	6-9	Автори: Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Сovenko В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікітчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горovий О.В.
	Біологія	7-9	Автори: Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.
	Фізика	7-9	Автори: Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю.,

			Кірюхіна О. О.
	Хімія	7-9	Автори: Григорович О. В.
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	5-6	Автори: Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.
		7-9	Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В.
	Курс «Вчимося жити разом»	5-6	Автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	5-6	Автори: Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.
	Історія України. Всесвітня історія	5-6	Автори: Піскарьова І., Бурлака О., Майорський В., Мелещенко Т., Щупак І.
	Історія України	7-9	Автори: Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.
	Всесвітня історія	7-9	Автори: Щупак І. Я., Посулько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелещенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.
Інформатична	Інформатика	5-6	Автори: Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакоцько В.В.
		7-9	Автори: Пасічник О. В., Козак Л. З., Ворожбит А. В.
Технологічна	Технології	5-6	Автори: Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.
		7-9	Автори: Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.
Мистецька	Мистецтво	5-6	Автори: Масол Л. М., Просіна О. В.
		7-9	Автори: Масол Л. М.
Фізична культура	Фізична культура	5-9	Автори: Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.)

6. Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

З метою належної організації освітнього процесу в закладі сформовано 7 інклюзивних класів.

Відповідно до рішення педагогічної ради може запроваджуватися дистанційна форма навчання згідно Положення про дистанційне навчання в Дубівському ліцеї.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, підсумкове та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних потреб

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку учнів

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу.

Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях (у журнали виставляються бали (електронний журнал дає можливість коментарів (оціночних суджень)) у зошитах можливе як одне так і інше).

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом і фактичними результатами навчання учнів.

На початку навчального семестру обов'язково (повторно) проводити ознайомлення учнів з критеріями та засобами оцінювання.

Оцінюванням, яке здійснюється у процесі навчання в Дубівському ліцеї вважати поточні оцінки (у журналі спостережень вчителі помічають групи результатів).

На етапі закінчення вивчення теми підсумкове оцінювання записуємо у журнал як «Тематичне».

Оцінювання здійснюється за допомогою різних методів (усне опитування, спостереження, письмові завдання, з використанням ІТ технологій тощо).

Письмовими підсумковими роботами є «Підсумкова робота» або «Діагностувальна робота».

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів.

Під час оцінювання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності. У разі порушення яких, учитель може ухвалити рішення не оцінювати результат і запропонувати пройти повторне оцінювання

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання з обов'язковими, визначеними Державним стандартом. Воно здійснюється періодично (кількість підсумкових робіт, а відповідно тем визначає вчитель в залежності від предмета). Підсумкове оцінювання за семестр здійснюється за групами результатів з урахуванням різних форм і видів діяльності, на основі яких виставляється семестрова оцінка.

Семестрова і річна оцінки можуть коригуватися. Річна оцінка виставляється на основі семестрових або скоригованих семестрових.

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
для 8-9 класів
Дубівського ліцею
Дубівської сільської ради Ковельського району Волинської області
та Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею
на 2024/2025 навчальний рік

Освітня програма для 8-9 класів (далі – освітня програма) Дубівського ліцею Дубівської сільської ради Ковельського району Волинської області та Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405.

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів (Таблиця 1);

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному вебсайті МОН);

- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 2467,5 годин/навчальний рік: для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Дубівського ліцею та Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, яка визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальному плані закладу освіти.

Варіативна складова навчального плану використовується на підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години; індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план закладу освіти повинен містити усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчального плану цієї освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків)

компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при меншій наповнюваності від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

з/п	Ключові компетентності	Компоненти
	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p>

		<p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у доквітлі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до</p>

		вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
	Соціальна громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
0	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний

інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Таблиця 1
до Типової освітньої програми

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	–	1	1	1	1
	Основи правознавства	–	–	–	–	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	–	–
	Образотворче мистецтво	1	1	1	–	–
	Мистецтво	–	–	–	1	1
Математика	Математика	4	4	–	–	–
	Алгебра	–	–	2	2	2
	Геометрія	–	–	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	–	–	–	–
	Біологія	–	2	2	2	2
	Географія	–	2	2	2	1,5
	Фізика	–	–	2	2	3
	Хімія	–	–	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		23,5+3	26,5+3	28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		27+3	30+3	30,5+3	31,5+3	33+3

* Заклад загальної середньої освіти може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

*** В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му — інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

**Навчальний план
для 8-9 класів Дубівського ліцею**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Класи			
		8-А	8-Б	9-А	9-Б
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Англійська мова	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	1,5	1,5
	Фізика	2	2	3	3
	Хімія	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	2	2/2	2/2	2/2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3
Разом		28,5+3	28,5+3	30+3	30+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, курси за вибором		(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1
Хоровий спів		1	1		
Математика				1	1
Практикум з правопису української мови				1	
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32,5	32,5	35	34
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		32,5	34,5	37	36

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою
і вивченням двох іноземних мов

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Перша іноземна мова	3	2	2	2	2
	Друга іноземна мова	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	–	1	1	1	1
	Основи правознавства	–	–	–	–	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	–	–
	Образотворче мистецтво	1	1	1	–	–
	Мистецтво	–	–	–	1	1
Математика	Математика	4	4	–	–	–
	Алгебра	–	–	2	2	2
	Геометрія	–	–	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	–	–	–	–
	Біологія	–	2	2	2	2
	Географія	–	2	2	2	1,5
	Фізика	–	–	2	2	3
	Хімія	–	–	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		25,5+3	27,5+3	29+3	29,5+3	30,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	3,5	3	3,5	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

* Заклад загальної середньої освіти може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

*** В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му — інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

**Навчальний план для 8-9 класів
Бахівської гімназії – філії Дубівського ліцею**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		8 клас	9 клас
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова(німецька)	2	2
	Друга іноземна мова (англійська)	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5+0,5	1,5+0,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура**	3	3
Разом		29,5+3	31+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, курси за вибором		(3) 1,5	(3) 1,5
Цифрова медіаграмотність		1	1
Збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової			
Історія України		0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		34	35,5
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		34	35,5

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (8-9 класів)
(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№	Назва навчальної програми
1	Українська мова для загальноосвітніх навчальних закладів
2	Українська література
3	Біологія
4	Всесвітня історія
5	Географія
6	Зарубіжна література
7	Інформатика
8	Історія України
9	Математика
10	Мистецтво
11	Основи здоров'я
12	Природознавство
13	Трудове навчання
14	Фізика
15	Фізична культура
16	Хімія
17	Іноземні мови

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
для 10-11 класів
Дубівського ліцею
Дубівської сільської ради Ковельського району Волинської області
на 2024/2025 навчальний рік

Освітня програма для 10-го та 11-го класів Дубівського ліцею Дубівської сільської ради Ковельського району Волинської області розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408.

Освітня програма для 10-го та 11-го класу (далі – освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в навчальних планах (Таблиця 1);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм; пропонується зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

**Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі
взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін**

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-го та 11-го класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу освіти III ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план для 10-го та 11-го класів закладу освіти розроблено відповідно до Державного стандарту та Типового навчального плану для 10-11 класів закладів загальної

середньої освіти до Типової освітньої програми. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

До базових предметів, які включають окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів, належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту.

З урахуванням потреб учнів, побажання батьків, фахової підготовки педагогічних кадрів, матеріальної бази закладу освіти у 10-11 класах організовується профільне навчання, яке реалізується профільним предметом «Біологія і екологія».

У процесі складання власного навчального плану було враховано, що:

- профіль навчання передбачає можливість вивчення профільних предметів з різних освітніх галузей;
- кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети;
- залишок навчальних годин, передбачених на вивчення профільних предметів, заклад освіти використовує для вивчення спеціальних і факультативних курсів.

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів у галузях, які загалом не пов'язані з обраним профілем навчання. Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин, передбачених планом.

Заклад освіти при складанні своїх навчальних планів може збільшувати кількість годин на вивчення базових або профільних предметів за рахунок додаткових годин.

З метою уникнення одногодинного тижневого вивчення певного предмета або курсу заклад освіти може планувати його вивчення концентровано (впродовж чверті, семестру, навчального року).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між</p>

		<p>реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати</p>

		<p>різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

- Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх враховано при формуванні шкільного середовища.

- Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює

пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти

Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 10-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік, як форма організації, проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації застосовується у здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії, в першу чергу, покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

На основі освітньої програми закладу освіти, заклад складає та затверджує навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Освітня програма на 2024/2025 навчальний рік для 10-го та 11-го класів Дубівського ліцею вводиться в дію з 02.09.2024 р.

Таблиця 2
до Типової освітньої
програми

**Навчальний план
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети¹	27 (29)	26 (28)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова і література корінного народу, національної меншини ³	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура ⁴	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 (6)	9 (7)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

¹ У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

² За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

³ Мова і література корінного народу, національної меншини входить до базових предметів лише для закладів освіти з навчанням мовою, корінного народу, національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.

⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

Таблиця 3
до Типової освітньої програми

Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Зарубіжна література	3	3
Іноземна мова	5	5
Друга іноземна мова	3	3
Мова і література корінного народу, національної меншини	5	5
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Алгебра	6	6
Геометрія	3	3
Фізика і астрономія	6	6
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	6
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	6	6
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист України	5	5

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 10-11 класів Дубівського ліцею

Базові предмети		Кількість годин на тиждень	Кількість годин на тиждень
		10 клас	11 клас
Базові предмети		27	26
Українська мова		2	2
Українська література		2	2
Зарубіжна література		1	1
Англійська мова		2	2
Історія України		1,5	1,5
Всесвітня історія		1	1
Громадянська освіта		2	0
Математика	Алгебра і початки аналізу	1,5+1	1,5+0,5
	Геометрія	1,5	1,5+0,5
Біологія і екологія		2+3	2+3
Географія		1,5	1
Фізика і астрономія		3	4
Хімія		1,5+0,5	2
Фізична культура		3	3
Захист України		1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети		3	3
Інформатика		1,5	1,5
Мистецтво		1,5	1,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття		(8)7	(9)6,5
Профільні предмети		3	3
Біологія і екологія		3	3
Окремі базові предмети		1,5	1
Математика		1	1
Хімія		0,5	
Факультативні курси		1,5	2,5
Стилістика сучасної української мови		1	1
Фінансова грамотність		0,5	0,5
Математика			1
Гранично допустиме навантаження на учня		33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)		(38) 33	(38) 32,5
Всього фінансується (з урахуванням поділу класу на групи)		36	35,5

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для учениці 10 класу Дубівського ліцею

Базові предмети		Кількість годин на тиждень
		10 клас
Українська мова		2
Українська література		1
Зарубіжна література		1
Англійська мова		1
Історія України		1
Всесвітня історія		0,5
Громадянська освіта		1
Математика	Алгебра і початки аналізу	1,25
	Геометрія	1
Біологія і екологія		1
Географія		1
Фізика		1,5
Хімія		1
Інформатика		1
Мистецтво		0,75
Всього фінансується		16

Таблиця 2 до освітньої програми
складена відповідно до Типової
освітньої програми закладів загальної
середньої освіти III ступеня,
затвердженої наказом Міністерства
освіти і науки України від 20.04.2018 №
408 (таблиця 4)

Перелік навчальних програм для учнів 10 та 11 класів закладу освіти III ступеня (затверджені наказами МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539)

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту
2.	Українська література	Рівень стандарту
3.	Біологія і екологія	Профільний рівень
4.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
5.	Географія	Рівень стандарту
6.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
7.	Захист України	Рівень стандарту
8.	Інформатика	Рівень стандарту
9.	Історія України	Рівень стандарту
10.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
11.	Мистецтво	Рівень стандарту
12.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
13.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтева В. М.)	Рівень стандарту
14.	Фізична культура	Рівень стандарту
15.	Хімія	Рівень стандарту
16.	Англійська мова	Рівень стандарту

**ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВАРІАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ
старшої школи**

Клас	Навчальні курси	Форма проведення	Автор, підстава
10	1 – Стилiстика сучасної української мови	Курс за вибором з української мови	Авраменко О. (лист № 1/11-3715 від 05.07.2006 р.)
	0,5 – Фiнансова грамотнiсть	Курс за вибором з економiки	Смовженко Т.С. (Лист МОН № 14.1/12-Г-30 від 08.02.2012 р.)
11	1 – Стилiстика сучасної української мови	Курс за вибором з української мови	Авраменко О. (лист № 1/11-3715 від 05.07.2006 р.)
	0,5 – Фiнансова грамотнiсть	Курс за вибором з економiки	Смовженко Т.С. (Лист МОН №14.1/12-Г-30 від 08.02.2012 р.)
	1 – Факультативний курс з геометрiї	Факультативний курс з математики	Веретiльник О.П. (Схвалено комiсiєю з питань освiти Мiнiстерства освiти i науки України, протокол від 24.06.2010 р. № 4)